

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2021. gada 29. decembrī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Daiga Rezevska, tiesneši Jānis Neimanis un Artūrs Kučs,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [..] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 255/2021),

konstatēja:

1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2020. gada 9. jūnija noteikumu Nr. 360 “Epidemioloģiskās drošības pasākumi Covid-19 infekcijas izplatības ierobežošanai” 32.¹² punkta 1. apakšpunktu redakcijā, kas bija spēkā līdz 2021. gada 14. jūnijam (turpmāk – apstrīdētā norma), par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. pantam, 91. panta pirmajam teikumam un 96. pantam, un par spēkā neesošu no spēkā stāšanās brīža.

2. Apstrīdētā norma noteica, ka 2021. gada pasaules čempionāts hokejā vīriešiem (turpmāk – Hokeja čempionāts) drīkst norisināties ar skatītājiem, kuri nav Hokeja čempionāta organizatora akreditētas personas, ja skatītājiem ir sadarbspējīgs vakcinācijas vai pārslimošanas sertifikāts, kas apliecina, ka persona ir vakcinēta pret Covid-19 infekciju un ir pagājušas četrpadsmit dienas pēc pilna vakcinācijas kursa pabeigšanas ar Eiropas Zāļu aģentūras vai līdzvērtīgu regulatoru reģistrētām vai

Pasaules Veselības organizācijas atzītām vakcīnām atbilstoši vakcīnas lietošanas instrukcijai vai no divdesmit divām līdz deviņdesmit dienām pēc vakcīnas “Vaxzevria” pirmās devas saņemšanas un uzreiz pēc “Vaxzevria” otrās devas saņemšanas vai persona ir pārslimojusi Covid-19 infekciju (turpmāk – sadarbspējīgs sertifikāts).

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktam persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts kopsakarā ar 18. panta pirmās daļas 4. punktu, iesniedzot konstitucionālo sūdzību, prasa pamatot, ka apstrīdētais likums attiecas uz tādām pieteikuma iesniedzēja tiesībām, kas ietilpst kādu Satversmē noteiktu pamattiesību tvērumā un pastāv tieši viņa pamattiesību aizskārums (*sk. Satversmes tiesas 2016. gada 23. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2016-02-01 5. punktu*).

6.1. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs esot vēlējis apmeklēt Hokeja čempionāta spēli starp Latvijas un Vācijas izlasi, kas 2021. gada 1. jūnijā notika

Rīgā. Taču apstrīdētā norma esot liegusi viņam šādu iespēju, jo pielāvusi apmeklējumu tikai ar sadarbspējīgu sertifikātu, ko Pieteikuma iesniedzējs vēl nebija ieguvis.

Pieteikuma iesniedzējs neesot varējis iegūt sadarbspējīgu sertifikātu Hokeja čempionāta norises laikā no savas gribas neatkarīgu iemeslu dēļ. Proti, viņš neesot bijis inficējies ar Covid-19 infekcijas slimību, kā arī vakcinācija tiem sabiedrības locekļiem, kas neietilpst prioritārajās grupās, esot uzsākta tikai 2021. gada 3. maijā. Pierakstoties vakcīnas saņemšanai 2021. gada 2. maijā, tuvākais pieejamais pieraksta laiks esot bijis 2021. gada 12. maijs. Pilnu vakcinācijas kursu viņš esot noslēdzis tikai pēc Hokeja čempionāta – 2021. gada 17. jūnijā, jo neesot bijis iespējams izvēlēties vakcīnas ražotāju. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējam esot ierobežotas Satversmes 96. pantā ietvertās tiesības izvēlēties, kā pavadīt savu brīvo laiku, un iegādāties biļetes uz Hokeja čempionātu.

Tiesības uz privāto dzīvi nozīmē, ka indivīdam ir tiesības uz savu privāto telpu, tiesības dzīvot pēc sava prāta, saskaņā ar savu būtību un vēlmēm attīstīt un pilnveidot savu personību, iespējami minimāli ciešot no valsts vai citu personu iejaukšanās. Šīs tiesības ietver indivīda tiesības būt atšķirīgam, saglabāt un attīstīt īpašības un spējas, kas viņu atšķir no citiem cilvēkiem un individualizē (*sk. Satversmes tiesas 2005. gada 26. janvāra sprieduma lietā Nr. 2004-17-01 10. un 11. punktu*). Tomēr tiesības uz personīgo attīstību un privātautonomiju neaptver jebkuru publisku darbību, kurā persona varētu vēlēties iesaistīties kopā ar citiem cilvēkiem (*sk. Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2009. gada 24. novembra lēmuma lietā "Friend and Others v. the United Kingdom", pieteikumi Nr. 16072/06 un 27809/09, 40.–43. punktu*).

Pieteikumā ir vispārīgi norādīts, ka privātās dzīves jēdzienā ietilpst tiesības apmeklēt Hokeja čempionātu klātienē. Tomēr pieteikumā nav sniegts juridisks pamatojums tam, ka Satversmes 96. pants ietver personas tiesības vērot sporta pasākumu tieši tai vēlamā veidā. No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējs varēja vērot Hokeja čempionāta tiešraidī. Tāpat pieteikumā nav sniegts juridiskais pamatojums tam, ka Satversmes 96. pants ietver absolūtu līgumu brīvību. Proti, Pieteikuma iesniedzējs nav sniedzis pamatojumu savam pamattiesību aizskārumam.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstības izvērtēšanu Satversmes 96. pantam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punktā, 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

6.2. Pieteikuma iesniedzējs lūdz izvērtēt apstrīdēto normu atbilstību arī Satversmes 91. panta pirmajam teikumam kopsakarā ar 1. pantu.

Pieteikuma iesniedzējam esot liegta iespēja vienlīdzīgi ar citiem, kas ietilpa prioritārajās vakcinācijas grupās vai kas bija pārslimojuši Covid-19 infekcijas slimību,

vērot Hokeja čempionāta spēli klātienē. Turklāt Ministru kabinets, izdodot apstrīdēto normu, neesot ņēmis vērā vakcinācijas aptveri sabiedrībā un jau 10 dienas pēc šīs normas izdošanas esot izdevis grozījumus Noteikumos Nr. 360, nosakot, ka publiskie pasākumi tiek atļauti arī tādām personām, kuras uzrāda negatīvu Covid-19 testu. Tādējādi apstrīdētā neatbilstot Satversmes 1. pantā ietvertajiem taisnīguma un patvaļas aizlieguma principiem un 91. panta pirmajam teikumam.

Līdz ar to pieteikums par apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 1. pantam un 91. panta pirmajam teikumam atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmajā daļā un sestās daļas 1. punktā noteiktajām prasībām.

7. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta otro daļu persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

No pieteikuma izriet, ka Pieteikuma iesniedzējam nav iespēju aizstāvēt savas pamattiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem.

Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 19.² panta ceturtais daļas otrajam teikumam, ja nav iespēju Satversmē noteiktās pamattiesības aizstāvēt ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, konstitucionālo sūdzību (pieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt sešu mēnešu laikā no pamattiesību aizskāruma brīža.

Konkrētajā gadījumā termiņš pieteikuma iesniegšanai skaitāms no brīža, kad apstrīdētā norma stājusies spēkā, proti, no 2021. gada 1. jūnija. Pieteikums Satversmes tiesā iesniegts 2021. gada 29. novembrī. Tādējādi Pieteikuma iesniedzējs ir ievērojis pieteikuma iesniegšanai noteikto sešu mēnešu termiņu.

Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrās daļas un ceturtais daļas otrajā teikumā noteiktajām prasībām.

8. Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkts noteic, ka pieteikumā jānorāda juridiskais pamatojums. Juridiskais pamatojums Satversmes tiesas likuma izpratnē nozīmē juridisko argumentāciju, kurā pamatota katras apstrīdētās normas neatbilstība katrai pieteikumā norādītajai augstāka juridiska spēka tiesību normai.

8.1. Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 1. pantā ietvertajiem taisnīguma un patvaļas aizlieguma principiem, jo Ministru kabinets apstrīdētās normas izdošanas procesā neesot izvērtējis faktisko situāciju un balstījies uz objektīviem kritērijiem.

Vērtējot, vai pamattiesību ierobežojums pārkāpj Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertu tiesiskās vienlīdzības principu, Satversmes tiesa citstarp pārbauda, vai vienādā vai atšķirīgā attieksme ir noteikta tādā tiesību normu jaunrades procesā, kas atbilst labas likumdošanas principam (*sk. Satversmes tiesas 2020. gada 19. jūnija sprieduma lietā Nr. 2019-20-03 24. punktu*). Labas likumdošanas princips negarantē konkrētu vienai personai vai personu grupai vēlamu rezultātu, tomēr tā ievērošana ikvienam dod pārliecību par to, ka attiecīgais jautājums ir demokrātiski apspriests, proti, dažādi viedokļi ir pausti un analizēti, un ka dažādu tiesību un likumīgo interešu sadursmes gadījumā labākais iespējamais līdzsvars ir meklēts, ievērojot Satversmē ietvertās vērtības un vispārējos tiesību principus (*sk. Satversmes tiesas 2019. gada 23. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2018-12-01 24.1. punktu*).

Tādējādi tas, vai apstrīdētās normas izdošanas procesā ir ievēroti taisnīguma un patvaļas aizlieguma principi, nav izdalāms atsevišķi un ir vērtējams, pārbaudot apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 91. panta pirmajam teikumam.

8.2. Pieteikuma iesniedzējs lūdz izvērtēt apstrīdētās normas atbilstību Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam.

Lai izvērtētu tiesību normu atbilstību Satversmes 91. panta pirmajā teikumā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam, Satversmes tiesa noskaidro: 1) vai un kuras personas (personu grupas) ir salīdzināmas un vai tās atrodas vienādos vai atšķirīgos apstākļos; 2) vai apstrīdētā norma paredz vienādu attieksmi pret atšķirīgos apstākļos esošām personām vai arī atšķirīgu attieksmi pret vienādos apstākļos esošām personām; 3) vai šāda attieksme ir noteikta ar normatīvajos aktos paredzētā kārtībā pieņemtu tiesību normu; 4) vai šādai attieksmei ir objektīvs un saprātīgs pamats, proti, vai tai ir leģitīms mērķis un vai ir ievērots samērīguma princips (*sk. Satversmes tiesas 2020. gada 2. novembra sprieduma lietā Nr. 2020-14-01 8. punktu*). Satversmes tiesa ir atzinusi: lai noteiktu, vai un kuras personu grupas atrodas pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos, nepieciešams atrast galveno šīs grupas vienojošo pazīmi (*sal. sk., piemēram, Satversmes tiesas 2020. gada 10. jūlija sprieduma lietā Nr. 2019-36-01 11. punktu*). Turklāt Satversmes tiesai ir jāizvērtē arī tas, vai nepastāv kādi būtiski apsvērumi, kas norāda, ka šādas personu grupas neatrodas savstarpēji salīdzināmos apstākļos (*sal. sk. Satversmes tiesas 2013. gada 9. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2012-14-03 17.2. punktu*).

Pieteikuma iesniedzējs uzskata, ka vienādos un pēc noteiktiem kritērijiem salīdzināmos apstākļos atradās personas, kas Hokeja čempionāta laikā nebija vakcinētas pret Covid-19 infekcijas slimību vai to pārslimojušas, un personas, kas bija vakcinētas pret Covid-19 infekcijas slimību vai to pārslimojušas. Pieteikumā ir norādīta šo personu

vienojošā pazīme – rīcībspēja, tiesības noslēgt līgumu par Hokeja čempionāta ieejas biļešu iegādi, kā arī vēlme apmeklēt konkrētu hokeja spēli klātienē. Tomēr pieteikumā nav juridiski pamatots, vai šīs personas atrodas vienādos un salīdzināmos apstākļos. Proti, no pieteikuma nav gūstams apstiprinājums tam, ka sadarbspējīga sertifikāta esība nav tāds apstāklis, kas liedz salīdzināt Pieteikuma iesniedzēja norādītās personas.

Līdz ar to arī pieteikums par apstrīdētās normas atbilstības izvērtēšanu Satversmes 91. panta pirmajam teikumam neatbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta pirmās daļas 4. punkta prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 255/2021).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Daiga Rezevska

*Dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.